

„ezerkilencszázötvenhat, nem emlék,
nem múlt vagy nékem, nem történelem,
de húsom-vérem, lényem egy darabja,
szívem, gerincem – kijöttél velem

az irgalmatlan mindenségbe, hol a
Semmi vize zubog a híd alatt
és korlát nincs sehhol sem”

Kedves Ünneplők! Faludy György szavai adjanak felütést a mai megemlékezésnek.

Nem éltem 56-ban. Nem tüntettem a Batthyány Örök Mécsesnél, nem olvastam fel a 16 pontot, nem vonultam fel diáktársaimmal a Parlamenthez szabadságért, egy jobb világért tüntetve. Nem hallottam a százezres tömeg szavát, nem láttam a sok-sok ember megannyi arcát, nem éreztem lelkük húrjának pendüléseit. Nem hallottam Nagy Imrét beszélni, nem lengettem zászlót a Kossuth téren. Nem voltam ott a rádió épülete előtt, és nem éreztem a lőporral vegyes vérnek szagát.

Nem voltam a tömegben sem a Kossuth, sem a Köztársaság téren, nem hallottam a gépfegyverek ropogását, ártatlan lelkek sikoltását. Nem éreztem sebek fájalmát, a vér fémes ízét, a halál hideg szorítását. És nem láttam a zokogó szülőket, ahogy büszkeség és bánat tölti meg szívüket.

Nem láttam hogyan kerekedik felül a forradalom, és jön el egyfajta törékeny véres béke, melyről Mosonmagyaróvár, Esztergom, Kecskemét és megannyi helyszín sortüze mesélhet. Nem láttam, hogyan szabadul meg láncaitól a rab. Hogyan formálja a káoszt a népakarat, és miként van születőben egy „demokrácia”.

Nem hallgattam a Szabad Európa Rádiót, nem hallottam, mit beszél a nagyvilág, és nem voltam ott mikor eldőlt: az újjászülető nemzet forradalmát vérbe fojtják. Nem hallottam a világ pusztaságába kiáltott szavakat, mely szerint *Magyarország népe elég vérrel adózott, hogy megmutassa a világnak a szabadsághoz és igazsághoz való ragaszkodását. Most a világ hatalmain van a sor, hogy megmutassák az Egyesült Nemzetek alapokmányában foglalt elvek erejét és a világ szabadságszerető népeinek erejét.*

... és nem hallottam a válasz csendjét... elnyomta lánckerek csikorgása, puskák ropogása, nemzetünk vére... a háború morajlása. Nem voltam ott Tóth Ilona mellett, hogy életet mentsek, műtsek, kötözzek, varrjak, fájalmat csillapítsak... könnyeket töröljek.

Nem feküdtem kínpadon, nem ültem a vádlottak padján, nem álltam a bitófa alatt.

Nem éltem 56-ban...

De eleget néztem a mélységbe, és a mélység visszanéz reám.

56 emléke ma is mindannyiunkban benne él, és ha rohanó életünkben egy pillanatra megállunk, 54 év távlatából is halljuk egy büszke, hősi nemzet üzenetét:

Nem lehetett elhallgattatni, letagadni, elnyomni, főbe lőni és eltemetni, ahogy szeretnék volna, mert a forradalmárok mögött egy eszme rejtőzik, és az eszmét nem lehet vérbe fojtani.

1956-ban egyszer és mindenkorra megváltozott a történelem menete. Az események hosszú, de kitartó láncolata egy verőfényes délutánhoz vezetett, mikor is kikiáltották a Magyar Köztársaságot... 33 évvel később október 23-a nemzeti ünnep lett, és azóta is összegyűlünk minden évben ezen a napon emlékezni és ünnepelni.

Nem éltem 56-ban, de hallom számomra mit üzen: karnyújtásnyi körben felelősek vagyunk a világért, itt a Semmelweis Egyetemen és azon túl is. Kezünkben tartjuk

nemzetünk sorsát, most nekünk kell értéket mutatnunk az eljövendő korok generációinak, nem fordíthatunk háttal eme felelősségünknek.

A szeretet ellentéte nem a gyűlölet, hanem a közöny. Amikor nem törődünk másokkal, és csak magunkra gondolunk, amikor nem nyújtunk segítő kezet az elesetteknek, amikor tétlenül szemléljük az eseményeket és elrohan mellettünk a világ, akkor nem a közös jövőt építjük, csak sodródunk az árral, és 56 eszméje minden alkalommal meghal egy kicsit közönyösségünkben... Ne hagyjuk, hogy így legyen!

Mit tennél?

Mit tennél, ha látnád világodat,
mit úgy szeretsz, lángokban állani?
Mit tennél, ha tudnád: nincs hatalmad
féktelen tüzet megállítani?
Mit tennél, mondd?

Mit tennél, ha látnád a világot,
és látnád, hogy többé nem működik?
Mit tennél, ha tudnád, nincs már erőd,
hogyan javítsd, mit elrontottak ők?
Mit tennél, mondd?

Mit tennél, ha látnád nincsen út,
melyen mehetnél, s nincs visszaút?
Mit tennél, ha látnád a térképet,
de nem találnál rajta mértéket?
Mit tennél, mondd?

Mit tennél, ha látnád boldogságodat,
magadtól csupán karnyújtásnyira?
Mit tennél, ha tudnád: elérni Őt
büntetlenül nem, nem fogod soha?
Mit tennél, mondd?

Mit tennél, ha látnád, kihuny a Nap,
s eltűnne az égről minden csillag?
Mit tennél, ha az égi fény helyett,
sötétség hullna Rád, s félelem?
Mit tennél, mondd?

Mit tennél, ha látnád: a jó elbukik,
s a világon a gonosz uralkodik?
Mit tennél, ha elhagyna minden remény,
s nem lenne már, ki jobb világot remél?
Mit tennél, mondd?
... csak tétlen ne maradj!

,mert

„A gonosz diadalához csak annyi kell, hogy a jók tétlenek maradjanak”